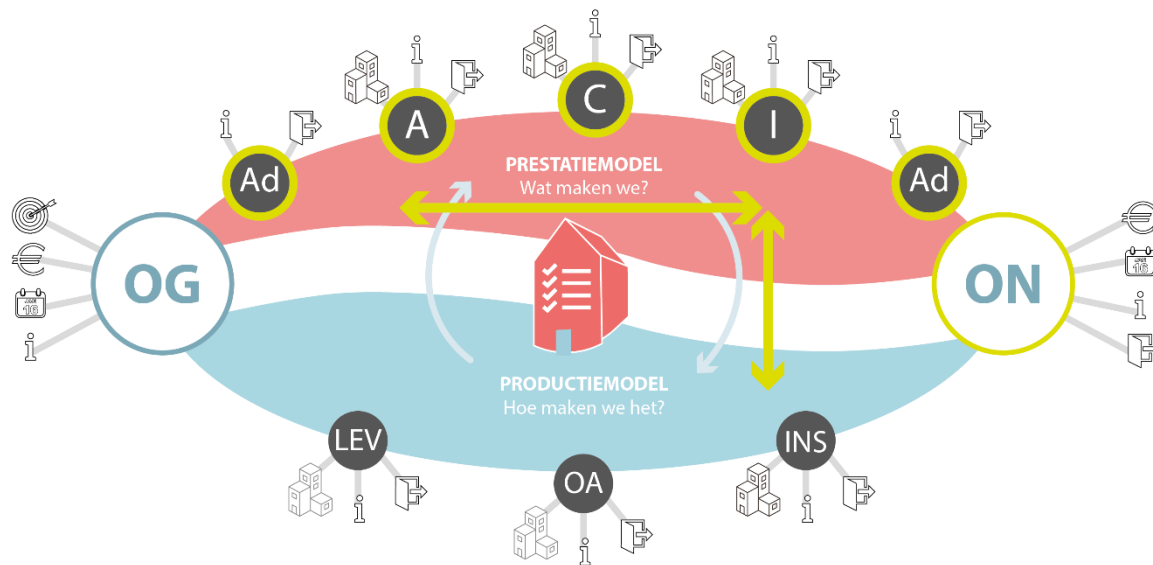

GEBRUIK VAN DE ILS O&E

Met de lancering van de ILS O&E heeft de sector de beschikking over een instrument dat door organisaties gebruikt kan worden om binnen projecten een project specifieke ILS te kunnen maken. Om het instrument op de goede manier te gebruiken is deze toelichting geschreven.

Belangrijk bij het gebruik van de ILS O&E is dat het specifiek is bedoeld voor de prestatie modellen. In onderstaande afbeelding is te zien welke scope beoogd is en met welke doelen.

Integraliteit van prestatie modellen (ontwerp)

Uniforme overdracht naar productie

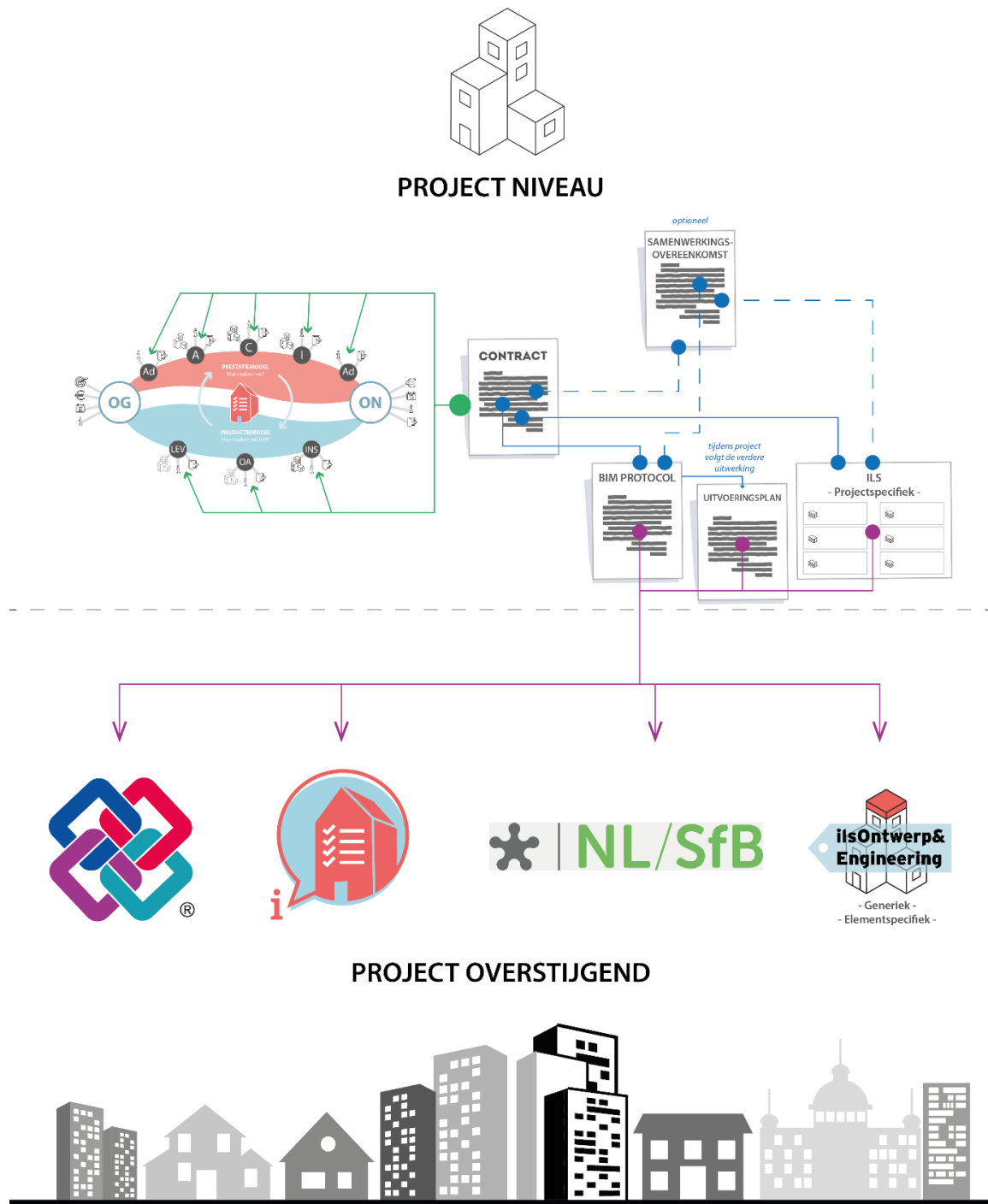
Figuur 1: Scope van de ILS Ontwerp & Engineering

De ILS O&E concentreert zich op het beantwoorden van de vragen:

- **Welke** informatie is benodigd?
- **Waar** moet deze informatie te vinden zijn?
- **Wie** levert deze informatie?
- **Wanneer** in het proces moet deze informatie aanwezig zijn?

Belangrijke notitie daarbij is dat als het gaat over de verantwoordelijkheid van de informatie dit in het contract ondervangen moet zijn en het proces wat wordt ingericht om tot deze informatielevering te komen wordt ondervangen in het BIM Uitvoeringsplan (zie hiervoor ook de toelichting "ILS Ontwerp & Engineering positionering in BIM afspraken landschap").

Voor het borgen van de ILS op projectniveau is het van belang om de ILS in samenhang met de overige contractdocumenten op te stellen. Dit voorkomt ruis tussen de verschillende documenten en daarmee verspilling van tijd. In figuur 2 is een voorzet gegeven hoe dat in te regelen is en hoe tevens verwezen kan worden naar open standaarden en toepassingsrichtlijnen.

Figuur 2: de contractuele positie van de ILS O&E op een project

Er zijn grofweg 5 belangrijke stappen om te komen tot een project specifieke ILS op basis van de ILS Ontwerp & Engineering:

1. Weet hoe je de ILS O&E kan gebruiken als organisatie
2. Ga op het project in dialoog over de ILS
3. Bekijk welke elementkaarten van toepassing zijn en welke discipline deze kaart gaat oppakken
4. Welke informatie is specifiek nodig om de projectdoelstellingen te halen
5. Bepaal in welke fase welke informatie aanwezig moet zijn

1. Weet hoe je de ILS O&E kan gebruiken als organisatie

In de ILS O&E is op sectorniveau afstemming gevonden op de Generieke- en Element-specifieke afspraken. Daarnaast is de ILS aangevuld met mogelijke Project-specifieke afspraken. Als organisatie is het aan te bevelen om project overstijgend na te denken over de informatiebehoefte per project. Als organisatie kun je nadenken over het bepalen van een minimale lat of een specifieke invulling per type project, om als startpunt te kunnen gebruiken wanneer een project start.

2. Ga op het project in dialoog over de ILS

De ILS O&E is opgezet vanuit de gedachte om integraliteit in onze sector te verbeteren. Het is dus van belang om van elkaar te weten welke informatie benodigd is en of die geleverd kan worden. Door een open dialoog aan de start te houden, wordt voorkomen dat te veel (of te weinig) informatie geleverd gaat worden. Onthoud daarbij: “meer is niet altijd beter”.

3. Bekijk welke elementkaarten van toepassing zijn en welke discipline deze kaart gaat oppakken

Scan het project op welke elementen er gaan voorkomen en bepaal door welke disciplines het ontwerp opgezet gaat worden. Daarin zijn uiteraard meerdere varianten mogelijk, zoals Bouwkundig-Constructief-Installaties of Core-Shell-Fit out. In het basisbestand is daarin een voorzet gedaan maar deze is niet leidend. Het is aan te bevelen om tijdens een overleg de kaarten fysiek op tafel te hebben liggen en met elkaar de kaarten te verdelen en te bespreken.

4. Welke informatie is specifiek nodig om de projectdoelstellingen te halen

Elk project kent zijn eigen specifieke doelstellingen. Met elke doelstelling komt een specifieke informatiebehoefte. Om de potentie van de ILS uit te nutten, is het van belang om de project specifieke doelstellingen te vertalen naar de informatiebehoefte. Door het toekennen van Project-specifieke afspraken bij de verschillende elementkaarten, kan dit ondervangen worden.

5. Bepaal in welke fase welke informatie aanwezig moet zijn

De laatste stap om te komen tot een complete ILS is het project specifiek bepalen in welke fase welke informatie aanwezig moet zijn. Het is bij het afstemmen van de ILS belangrijk om tevens te bespreken wat de waarde is van de informatie op dat moment in tijd. Elk project ontwikkelt zich van grof naar fijn. Zo ook de informatie. Het kan dus zijn dat meerdere fases aangegeven zijn in de ILS. In het basisbestand is ervoor gekozen om de fasering te hanteren van de DNR-STB 2014, aangevuld met de fase as-built. Er is momenteel in de sector nog geen standaard voor wanneer welke informatie minimaal aanwezig moet zijn, waardoor er is gekozen om in het basis bestand de fases leeg te houden. In het voorbeeldbestand wat tevens is te vinden op de BIM Loket website is een suggestie gedaan voor de Generieke- en Element-specifieke afspraken. Wanneer DO en TO zijn aangekruist, maar UO leeg is gelaten betekent dat niet dat de informatie eruit gehaald moet worden maar de informatie vastgesteld is in de voorgaande fase.

Goed om te weten

De ILS O&E is met een bepaalde gedachte opgezet en is helder op het niveau van de uniformeren van de uitvraag. Het komen tot de informatielevering is afhankelijk van de samenstelling van partijen en het kennisniveau wat aanwezig is. Het proces om te komen tot de informatielevering is daarin essentieel en vraagt om een gedegen BIM Uitvoeringsplan. Om daar enige handvatten voor te bieden, zijn er een aantal extra toelichtingen geschreven, bijvoorbeeld over het verwerken en interpreteren van bouwfysische eisen.